

نفت و گاز

فصل ۷

مقدمه

به دلیل اهمیت فعالیت‌های نفت، گاز و پتروشیمی در اقتصاد ایران، اطلاعات آماری مربوط به این فعالیت‌ها در فصل‌های معدن و صنعت منظور نشده و یک فصل مستقل در این سالنامه به آن اختصاص داده شده است.

با استخراج نفت و گاز از اولین چاه نفت در مسجد سلیمان، در سال ۱۲۸۷ شمسی (۱۹۰۸ میلادی)، فعالیت صنعت نفت در ایران آغاز شد و آمارهای مربوط به آن نیز از زمان مذکور گردآوری شده است. پس از ملی شدن صنعت نفت در اسفند ۱۳۲۹، شرکت ملی نفت ایران آمارهای وسیع‌تری را منتشر کرده است. در اولین سالنامه آماری کشور، آمارهای مربوط به سال ۱۳۳۴ شمسی (۱۹۵۵ میلادی) درج شده است.

پس از تأسیس شرکت ملی گاز ایران در اسفند ۱۳۴۴ و شرکت ملی گاز مایع ایران در سال ۱۳۶۶، این دو شرکت نیز به ترتیب آمارهایی در زمینه گاز طبیعی (L.N.G) و گاز مایع (L.P.G) گردآوری و ارائه کرده‌اند.

در سال ۱۳۴۲ با احداث اولین کارخانه کود شیمیایی در کشور، صنایع پتروشیمی تولد یافت و این نقطه آغاز تأسیس سازمانی مستقل برای معرفی صنعتی نو در کشور به شمار می‌رود. از سال ۱۳۴۳ این سازمان نوپا تحت عنوان «شرکت ملی صنایع پتروشیمی» به فعالیت خود ادامه داد. به دلیل وجود منابع اولیه فراوان نفت و گاز و ارزش افزوده بالا و همچنین سایر عوامل، تولید مواد پتروشیمی در ایران مورد توجه و عنایت خاصی قرار گرفته است.

آمارهای مندرج در این فصل، از شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی استان و شرکت گاز استان دریافت شده است. لازم به ذکر است، اطلاعات ارائه شده به شیوه ثبتي تولید شده است.

تعاریف و مفاهیم به کار رفته در این فصل به شرح زیر است:

نفت سفید: مخلوطی از هیدروکربن‌های نفتی در محدوده تقطیر ۱۵۰ تا ۲۷۵ درجه سانتی‌گراد که در حالت طبیعی بی‌رنگ بوده و عمدتاً زنجیره‌های هیدروکربنی را شامل می‌شود این فرآورده عمدتاً به عنوان سوخت در لوازم نفت سوز خانگی به کار می‌رود.

نفت کوره: برش‌های سنگین حاصل از پالایش نفت خام که به حالت مایع بوده و از ارزش حرارتی بالایی برخوردار است. نفت کوره با توجه به دامنه تقطیر و گرانروی، طبقه‌بندی شده و به طور کلی کاربرد اصلی آن تولید حرارت (در کوره‌ها و...) یا تولید توان (در کشتی‌ها) می‌باشد.

نفت گاز: از فراورده‌های میان تقطیر پالایشگاه می‌باشد که دامنه تقطیر آن محدوده ۱۵۰ تا ۳۸۵ درجه سانتی‌گراد را در برگرفته و رنگ طبیعی آن زرد کهربایی است. این فراورده در سیستم‌های حرارتی و مشعل‌ها به عنوان مولد حرارت و در موتورهای احتراق داخلی جهت تولید توان مورد استفاده قرار می‌گیرد.

بنزین موتور: مخلوطی از هیدروکربن‌های نفتی سبک مایع عمدتاً در محدوده ۵ تا ۱۲ کربن و دامنه تقطیر ۳۸ تا ۲۰۵ درجه سانتی‌گراد می‌باشد. و بر سه نوع است: بنزین سوپر، بنزین معمولی و بنزین بدون سرب.

گاز طبیعی: گاز هیدروکربنی از منابع زیرزمینی که شامل درصد بالایی متان و مقادیر جزئی و متغیر از اتان و گازهای بی اثر می‌باشد و به عنوان سوخت حرارتی استفاده می‌شود.

گاز مایع: گاز مایع مخلوطی است از پروپان و بوتان نرمال که در اثر شرایط محیط و مصرف، نسبت حجمی این دو ماده در مخلوط تغییر می‌یابد و در تحت فشاری حدود ۱۰۰ تا ۱۱۰ پوند بر اینچ مربع، به صورت مایع در می‌آید.

مشترک گاز: عبارت است از شخص حقیقی یا حقوقی که نسبت به پرداخت هزینه‌های مربوطه طبق ضوابط اقدام و شماره اشتراک به وی تخصیص یافته باشد.

مصرف‌کننده گاز: به مشترکی اطلاق می‌گردد که جریان گاز ملک مورد تقاضای وی طبق ضوابط وصل و آماده بهره برداری گردیده.

مترمکعب استاندارد: معادل حجمی از گاز طبیعی است که فضائی معادل یک متر مکعب را در شرایط استاندارد از نظر فشار و دما اشغال نماید.

انشعاب / خط اختصاصی: به خط یا خطوطی اطلاق می‌گردد که گاز مصرف‌کنندگان را از طریق خطوط انتقال یا شبکه تغذیه و یا شبکه توزیع تا نقطه تحویل گاز تأمین می‌نماید.

شهرها و روستاهای قابل گازرسانی: آندسته از روستاها و شهرهایی می‌باشند که امکان گازرسانی به آنها از لحاظ قانونی، فنی، اقتصادی و طبق (مصوبات قانونی) وجود داشته باشد.

سوخت: سوخت شامل: پروپان، بوتان، پنتان پلاس، پنتان، بنزین پیرولیز، رافینیت C۴، رافینیت C۶، MTBE و C.F.O،

گزیده اطلاعات

لازم به توضیح است در سال ۱۴۰۰، میزان مصرف فرآورده‌های اصلی نفتی به دلیل عدم ارائه اطلاعات از سوی وزارت نفت در جداول سه صفر (۰۰۰) آورده شده است. و همچنین تعداد انشعاب گاز موجود بصورت سرجمع وارد شده و تفکیک خانگی، کشاورزی، صنعتی و ... به دلیل عدم ارائه اطلاعات از سوی وزارت نفت در جداول سه صفر (۰۰۰) آورده شده است.

در سال ۱۴۰۰، تعداد ۳۴۲ نازل بنزین معمولی و ۳۰ نازل بنزین سوپر و ۱۰۴ نازل گازوئیل وجود داشته است.

تا سال ۱۴۰۰، از تعداد ۱۷ شهر، ۱۷ شهر گازرسانی شده است. همچنین ۹۲۲ روستای استان نیز از نعمت گاز برخوردار بوده‌اند. تعداد انشعابات گاز موجود، بیش از ۱۳۴ هزار انشعاب بوده است.

در این سال، تعداد مصرف‌کنندگان گاز طبیعی حدود ۲۱۶ هزار مشترک بوده که ۹۵/۵ درصد آن مربوط به مصارف خانگی بوده است.

در سال فوق، میزان مصرف گاز طبیعی ۷۶۱/۶۱ میلیون متر مکعب بوده است.

۷-۱- مصرف فرآورده‌های اصلی نفتی

نفت کوره (مترمکعب)	نفت گاز (مترمکعب)	نفت سفید (مترمکعب)	بنزین (مترمکعب)	گاز مایع (تن)	سال و شهرستان
۲۴۰۳۴	۱۰۸۱۸۵	۶۳۲۱۰	۱۸۳۱۷۲	۱۰۲۹۸۱۳۸۵
۴۱۰۳	۱۴۷۸۴۹	۴۸۰۵۸	۱۵۸۷۱۹	۱۴۴۳۲۱۳۹۰
۴۴۷۲	۱۵۰۲۱۹	۲۴۲۳۷	۱۹۹۶۰۳	۱۸۶۳۰۱۳۹۵
۱۲۶۴	۱۵۵۱۸۳	۲۰۸۰۰	۲۱۰۹۴۵	۱۷۴۳۳۱۳۹۶
۶۴۴	۱۳۷۶۳۲	۲۲۰۱۳	۲۲۲۵۷۴	۱۵۵۶۰۱۳۹۷
...۱۳۹۸
...۱۳۹۹
...۱۴۰۰
...بویراحمد
...کهگیلویه
...گچساران
...دنا ^(۳)
...بهمنی ^(۳)
...باشت ^(۳)
...چرام ^(۳)
...لنده ^(۳)
...مارگون ^(۳)

مأخذ- وزارت نفت، معاونت برنامه ریزی

۲- ۷- تعداد مجاری و نازل های عرضه فراورده های سوختی

جایگاه های سوخت گیری گاز طبیعی فشرده (CNG)	مجاری عرضه نفت سفید	مجاری عرضه سوخت(حمل و نقل زمینی)	سال و شهرستان
۰	۰۰۰	۰۰۰۱۳۸۵
۵۸	۰۰۰	۳۱۱۳۹۰
۲۷	۱۸۵	۳۳۱۳۹۵
۲۷	۱۸۰	۳۵۱۳۹۶
۲۸	۱۷۵	۳۵۱۳۹۷
۰۰۰	۱۷۴	۳۴۱۳۹۸
۰۰۰	۱۶۲	۳۵۱۳۹۹
۲۹	۱۵۳	۳۷۱۴۰۰
۱۴	۹۷	۱۴بویراحمد
۴	۵۴	۱۲کهگیلویه
۵	۲	۱۱گچساران
۱	۰	۰دنا
۱	۰	۰بهمئی
۱	۰	۰باشت
۲	۰	۰چرام
۱	۰	۰لنده
۰	۰	۰مارگون

۲-۷- تعداد مجاری و نازل های عرضه فرآورده های سوختی (دنباله)

نازل			سال و شهرستان
گازوئیل	بنزین سوپر	بنزین معمولی	
...۱۳۸۵
...۱۳۹۰
...۱۳۹۵
...۱۳۹۶
...۱۳۹۷
...۱۳۹۸
...۱۳۹۹
۱۰۴	۳۰	۳۴۲۱۴۰۰
۴۰	۱۶	۱۶۲بویراحمد
۲۴	۸	۸۴کهگیلویه
۴۰	۶	۹۶گچساران
۰	۰	۰دنا
۰	۰	۰بهمئی
۰	۰	۰باشت
۰	۰	۰چرام
۰	۰	۰لنده
۰	۰	۰مارگون

۳-۷- شهرهای گازرسانی شده^(۱)، خانوارهای تحت پوشش شبکه گازرسانی و شهرهای در حال گازرسانی در پایان سال ۱۴۰۰

شهرهای در حال گازرسانی ^(۳)	شهرهای گازرسانی شده ^(۲)		سال و شهرستان
	تعداد خانوار	تعداد	
...	۱۳۸۵.....
...	۱۳۹۰.....
...	۱۳۹۵.....
...	۱۳۹۶.....
...	۱۳۹۷.....
...	۱۳۹۸.....
...	۱۳۹۹.....
•	۱۰۳۲۷۰	۱۷	۱۴۰۰.....
•	۴۰۳۳۰	۵	بویراحمد.....
•	۱۷۷۴۸	۴	کهگیلویه.....
•	۲۶۷۷۰	۱	گچساران.....
•	۲۸۲۹	۲	دنا.....
•	۵۰۹۱	۱	بهمئی.....
•	۲۸۳۱	۱	باشت.....
•	۴۴۶۵	۲	چرام.....
•	۳۲۰۶	۱	لنده.....
•	۰	۰	مارگون.....

(۱) تعداد شهر براساس تعاریف وزارت نفت می باشد.

(۲) شامل تمام شهرهایی است که حداقل بخش هایی از آن، مصرف کنندگان گاز می باشند.

(۳) شامل شهرهایی می باشد که عملیات اجرایی گازرسانی در آن شروع شده است.

مأخذ- وزارت نفت، معاونت برنامه ریزی

۴-۷- روستاهای گازرسانی شده^(۱)، خانوار های تحت پوشش شبکه گازرسانی و روستاهای
در حال گازرسانی در پایان سال ۱۴۰۰

روستاهای در حال گازرسانی ^(۳)	روستاهای گازرسانی شده ^(۲)		سال و شهرستان
	تعداد خانوار	تعداد	
...۱۳۸۵
...۱۳۹۰
...۱۳۹۵
...۱۳۹۶
...۱۳۹۷
...۱۳۹۸
...۱۳۹۹
۱۲۴	۷۴۳۲۹	۹۲۲۱۴۰۰
۵۸	۳۳۷۱۲	۳۴۶بویراحمد
۴۲	۱۲۳۶۳	۱۸۹کهگیلویه
۰	۷۰۷۹	۶۴گچساران
۵	۸۴۹۱	۹۱دنا
۱۶	۳۸۸۹	۶۴بهمئی
۰	۲۷۳۱	۷۹باشت
۳	۳۹۵۵	۶۴چرام
۰	۲۱۰۹	۲۵لنده
۰	۰	۰مارگون

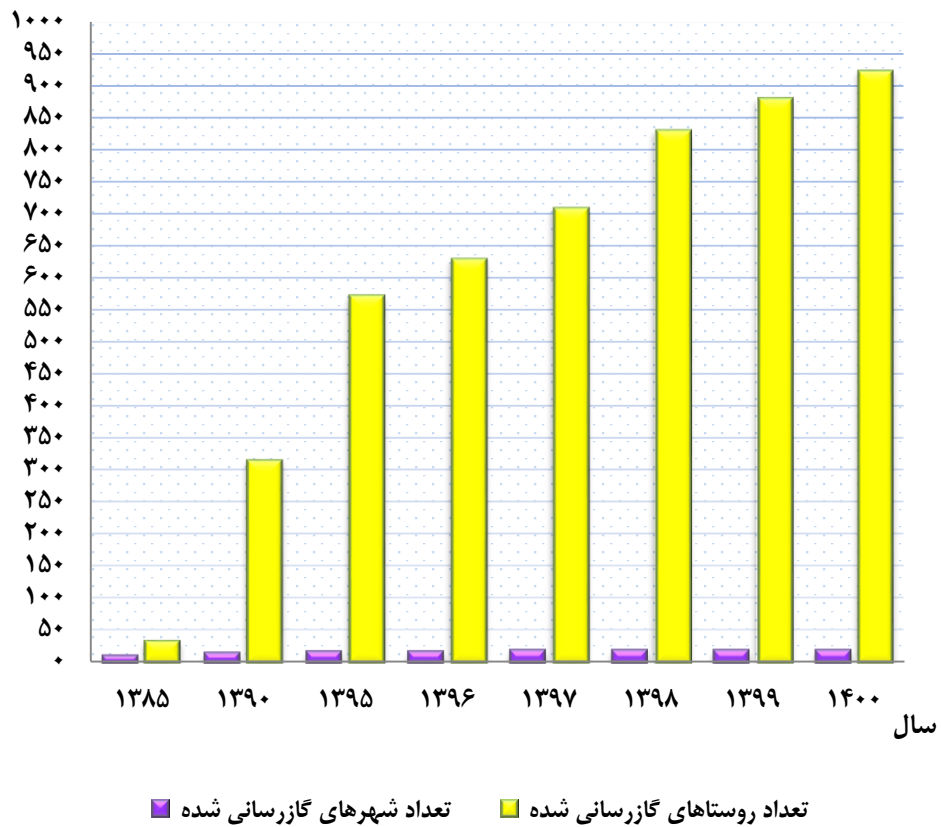
(۱) تعداد روستا براساس تعاریف وزارت نفت می باشد.

(۲) شامل تمام روستاهایی است که حداقل بخش هایی از آن، مصرف کنندگان گاز می باشند.

(۳) شامل روستاهایی می باشد که عملیات اجرایی گازرسانی در آن شروع شده است.

مأخذ- وزارت نفت، معاونت برنامه ریزی

۷-۱- تعداد شهرها و روستاهای گازرسانی شده در پایان سال ۱۴۰۰

مبنا: جدول ۷-۳ و ۷-۴

۵-۷- تعداد انشعاب گاز موجود^(۱) و مصرف کنندگان گاز طبیعی به تفکیک نوع در پایان

سال ۱۴۰۰

تعداد انشعاب(فقره)							سال و شهرستان
نیروگاه	پتروشیمی	کشاورزی	صنعتی	تجاری- عمومی	خانگی	جمع	
...۱۳۸۵
...۱۳۹۰
...۱۳۹۵
...۱۳۹۶
...۱۳۹۷
...۱۳۹۸
...۱۳۹۹
...	۱۳۴۰۳۹۱۴۰۰
...	۵۲۴۶۶	بویراحمد.....
...	۲۲۲۳۹	کهگیلویه.....
...	۲۵۴۴۷	گچساران.....
...	۹۶۰۶	دنا.....
...	۶۸۷۰	بهمئی.....
...	۵۴۱۷	باشت.....
...	۷۳۰۸	چرام.....
...	۴۶۷۶	لنده.....
...	۰	مارگون.....

۷-۵- تعداد انشعاب گاز موجود^(۱) و مصرف کنندگان گاز طبیعی به تفکیک نوع در پایان سال ۱۴۰۰ (دنباله)

مصرف کنندگان								سال و شهرستان
جمع	خانگی	تجاری- عمومی	صنعتی	کشاورزی	پتروشیمی	نیروگاه	حمل و نقل	
...۱۳۸۵
...۱۳۹۰
...۱۳۹۵
...۱۳۹۶
...۱۳۹۷
...۱۳۹۸
...۱۳۹۹
۲۸	۳	۰	۲۹۸	۳۵۰	۱۹۹۶	۲۰۶۳۲۴	۲۱۵۹۹۹۱۴۰۰
۱۱	۰	۰	۱۳۴	۲۲۰	۴۶۲۱	۹۱۱۱۶	۹۶۱۰۲	بویراحمد.....
۳	۰	۰	۳۷	۱۲	۱۱۰۳	۲۹۳۵۳	۳۰۵۰۸	کهگیلویه.....
۵	۲	۰	۲۹	۶۹	۱۴۶۱	۴۱۴۹۵	۴۳۰۶۱	گچساران.....
۲	۰	۰	۵۰	۲۲	۵۹۴	۱۲۴۲۳	۱۳۰۹۱	دنا.....
۱	۰	۰	۱۶	۳	۲۱۶	۸۷۱۱	۸۹۴۷	بهمئی.....
۲	۰	۰	۱۶	۷	۳۳۶	۶۵۶۴	۶۹۲۵	باشت.....
۲	۱	۰	۱۲	۱۳	۳۵۶	۹۳۷۲	۹۷۵۶	چرام.....
۱	۰	۰	۴	۲	۱۶۸	۵۳۵۸	۵۵۳۳	لنده.....
۱	۰	۰	۰	۲	۱۴۱	۱۹۳۲	۲۰۷۶	مارگون.....

(۱) انشعاب هایی که هنوز به مرحله بهره برداری نرسیده است را نیز شامل می شود. مأخذ- وزارت نفت، معاونت برنامه ریزی

۶-۷- میزان مصرف گاز طبیعی به تفکیک نوع در پایان سال ۱۴۰۰ (میلیون متر مکعب)

سال و شهرستان	جمع	خانگی	تجاری-عمومی	صنعتی
.....۱۳۸۵	۳۰۴
.....۱۳۹۰	۵۱۱
.....۱۳۹۵	۴۶۹
.....۱۳۹۶	۵۳۸
.....۱۳۹۷	۶۰۳
.....۱۳۹۸	۶۴۳
.....۱۳۹۹	۷۴۲
.....۱۴۰۰	۷۶۱/۶۱	۴۱۹/۱۹	۴۴/۱۷	۱۴۳/۵۶
.....بویراحمد	۳۴۰/۸۵	۹۳/۲۳۱	۲۷/۶۸	۳۲/۰۷
.....کهگیلویه	۸۲/۸۴	۵۵/۰۸	۴/۲۵	۸/۰۹
.....گچساران	۱۳۱/۵۲	۴۷/۵۱	۶/۳۱	۱۲/۶۴
.....دنا	۳۹/۳۰	۳۱/۷۲	۲/۵۰	۰/۲۸
.....بهمنی	۱۸/۸۴	۱۲/۴۳	۰/۶۱	۰/۴۲
.....باشت	۱۸/۳۶	۹/۵۵	۱/۰۷	۰/۴۰
.....چرام	۲۲/۹۳	۱۶/۹۰	۰/۸۴	۰/۳۲
.....لنده	۱۰/۹۸	۸/۹۷	۰/۴۳	۰/۰۴
.....مارگون	۹۶/۰۰	۵/۰۹	۰/۴۷	۸۹/۲۹

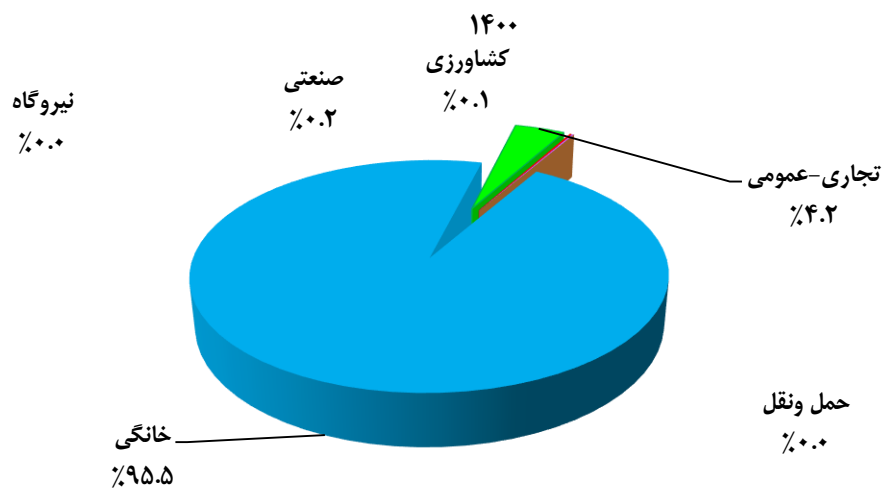
۶-۷- میزان مصرف گاز طبیعی به تفکیک نوع در پایان سال ۱۴۰۰ (دنباله)

(میلیون متر مکعب)

سال و شهرستان	کشاورزی	پتروشیمی	نیروگاه	حمل و نقل
.....۱۳۸۵
.....۱۳۹۰
.....۱۳۹۵
.....۱۳۹۶
.....۱۳۹۷
.....۱۳۹۸
.....۱۳۹۹
.....۱۴۰۰	۱۵/۳۷	۰/۰۰	۴۶/۲۸	۹۳/۰۴
.....بویرا احمد	۶/۹۵	۰/۰۰	۰/۰۰	۴۲/۲۳
.....کهگیلویه	۲/۰۹	۰/۰۰	۰/۰۰	۱۳/۳۲
.....گچساران	۱/۵۲	۰/۰۰	۴۶/۲۸	۱۷/۲۶
.....دنا	۲/۶۷	۰/۰۰	۰/۰۰	۲/۱۳
.....بهمنی	۱/۱۶	۰/۰۰	۰/۰۰	۴/۲۲
.....باشت	۰/۵۶	۰/۰۰	۰/۰۰	۶/۷۷
.....چرام	۰/۳۰	۰/۰۰	۰/۰۰	۴/۵۷
.....لنده	۰/۱۲	۰/۰۰	۰/۰۰	۱/۴۱
.....مارگون	۰/۰۰	۰/۰۰	۰/۰۰	۱/۱۳

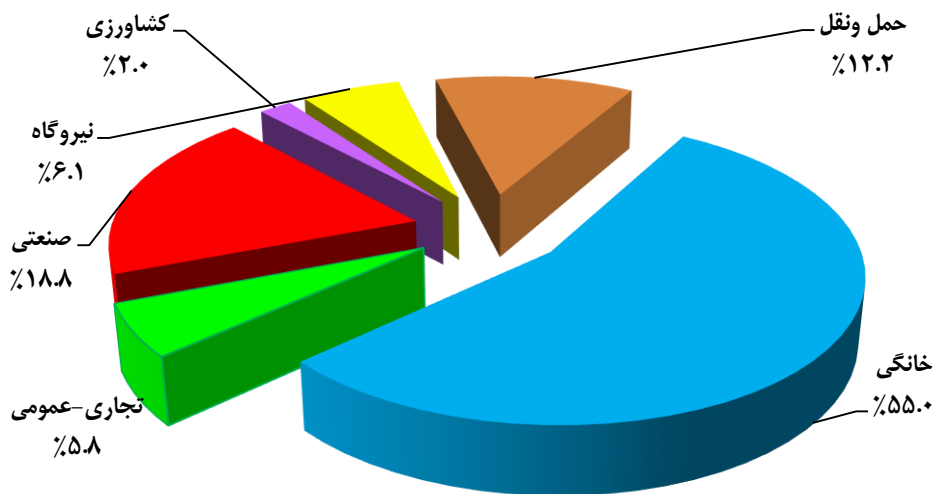
مأخذ- وزارت نفت، معاونت برنامه ریزی

۷-۲- تعداد مصرف کنندگان گاز طبیعی به تفکیک نوع در پایان سال

مبنا: جدول ۷-۵

۷-۳- میزان مصرف گاز طبیعی به تفکیک نوع در پایان سال ۱۴۰۰

مبنا: جدول ۷-۶